מדידת משקלו של המסחר בסחורות־יסוד

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

צמיחת התוכנית

המדד הפשוט ביותר למרכז המסחר הוא מספר החברות בתוכנית. הנתונים הזמינים מראים צמיחה יציבה, אף שהם מגיעים ממקורות שונים ואינם ניתנים להשוואה מדויקת. בשנת 1989 כללו התוכניות הקודמות 25 חברות. עד מאי 2007 היו יותר מ־200 חברות ב־Global Trader Programme. מדריך מקצועי שאינו נושא תאריך מזכיר יותר מ־270 חברות בעלות מעמד GTP.[1] בשנת 2023 הצהירה Enterprise Singapore שמשכה כ־400 סוחרים גלובליים לעגן את פעילויות הליבה העסקיות שלהם בסינגפור, ובהם כ־150 חברות אנרגיה גדולות בתחומי הנפט, הגז וה־LNG.[2]

יש לקרוא נתונים אלה בזהירות. המספר 400 מתייחס לסוחרים גלובליים שהסוכנות משכה, קטגוריה שעשויה לכלול חברות עם אישור בתוקף וחברות בלעדיו. מספר החברות המחזיקות באישור GTP בכל רגע נתון אינו מתפרסם באופן סדיר. עם זאת, הנתונים מראים סדר גודל: סינגפור מארחת כמה מאות חברות מסחר בינלאומיות בעלות פעילות מהותית, ובהן המטות האסייתיים או הגלובליים של רבים מסוחרי סחורות־היסוד הגדולים בעולם.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

סחר הסחורות ומגבלותיו

סטטיסטיקת הסחר של סינגפור מראה את היקף הסחר הפיזי העובר דרך הנמל. בשנת 2025 הסתכם סך סחר הסחורות ב־1,397.7 מיליארד דולר סינגפורי ($S), מהם 739.4 מיליארד יצוא ו־658.3 מיליארד יבוא. היצוא החוזר, בהיקף של 454.8 מיליארד דולר סינגפורי, היווה כ־61.5 אחוזים מהיצוא, ואילו היצוא המקומי הסתכם ב־284.7 מיליארד דולר סינגפורי.[3] הנפט היווה 206.3 מיליארד דולר סינגפורי מהסך הכולל, כ־15 אחוזים. חלקה של סינגפור ביצוא הסחורות העולמי עמד בשנת 2024 על 2.07 אחוזים.[4]

נתונים אלה מודדים סחורות החוצות את גבול סינגפור. הם אינם קולטים את מסחר האוף־שור המהווה את ליבת מרכז המסחר, שבו חברה בסינגפור קונה מטען במדינה זרה אחת ומוכרת אותו באחרת. הנפט ממחיש את הפער. היצוא החוזר של נפט הסתכם בשנת 2025 ב־1.7 מיליארד דולר סינגפורי בלבד, נתון זניח עבור אחד ממרכזי המסחר בנפט המובילים בעולם.[5] המטענים הנסחרים בידי דסקים בסינגפור מפליגים לרוב ישירות בין נמלים זרים, ולכן אינם מופיעים לעולם בסטטיסטיקת המכס. בשנת 2007 העריכה הממשלה את מסחר האוף־שור הפיזי בשנת 2006 ביותר מ־350 מיליארד דולר ארה"ב, בעת שהסחר החיצוני של סינגפור הסתכם ב־810 מיליארד דולר סינגפורי.[6] נראה שאין מתפרסמת סדרה רשמית סדירה של מסחר אוף־שור.

הסחר הסיטונאי בחשבונות הלאומיים

החשבונות הלאומיים מציעים מדד טוב יותר לערך הנוצר בסינגפור. בשנת 2025 יצר ענף הסחר הסיטונאי 146.5 מיליארד דולר סינגפורי מתוך תמ"ג במחירים שוטפים של 789.5 מיליארד דולר סינגפורי, חלק של כ־18.6 אחוזים. החלק היה דומה בשנת 2024, כ־18.7 אחוזים.[7] כך תורם הסחר הסיטונאי לכלכלה יותר מענף הפיננסים והביטוח, שחלקו בשנת 2025 היה כ־13.2 אחוזים.

הסחר הסיטונאי הוא קטגוריה רחבה יותר מהמסחר בסחורות־יסוד. הוא כולל מפיצים של רכיבים אלקטרוניים, מכונות, תרופות ומוצרי צריכה, שלרבים מהם אין כל קשר לסחורות־יסוד. החשבונות הלאומיים אינם מבודדים את המסחר בסחורות־יסוד כענף נפרד בטבלאות המתפרסמות. לכן המסחר בסחורות־יסוד הוא חלק גדול אך בלתי מכומת של ענף המייצר כמעט חמישית מהתוצר הלאומי. אף שהמדד קולט את הערך המוסף בסינגפור, הוא אינו יכול להשיב על השאלה שקובעי המדיניות והציבור שואלים לרוב: כמה תורם המסחר בסחורות־יסוד?

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

מאזן התשלומים וסחר תיווך (merchanting)

מאזן התשלומים מספק אינדיקציה נוספת. לפי התקנים הבינלאומיים לסטטיסטיקת מאזן התשלומים, סחר תיווך (merchanting), כלומר רכישה ומכירה חוזרת של סחורות שאינן נכנסות לכלכלה המדווחת, נרשם בסעיף הסחורות, והמרווח נטו מופיע כיצוא.[8] בשנת 2025 רשם מאזן התשלומים של סינגפור יצוא סחורות של 852.0 מיליארד דולר סינגפורי ועודף בסחר הסחורות של 230.4 מיליארד דולר סינגפורי, ואילו סטטיסטיקת המכס הראתה יצוא סחורות של 739.4 מיליארד דולר סינגפורי.[9] ההבדל בין שני המושגים משקף כמה התאמות, וסחר התיווך הוא אחת מהן. הוא מצביע על כך שמסחר האוף־שור מניב תקבולים נטו ניכרים, גם אם הטבלאות המתפרסמות אינן מזהות אותם בנפרד. יצוא שירותים הקשורים לסחר, הכוללים עמלות שמקבלים ברוקרים וסוכנים, הסתכם בשנת 2025 ב־17.9 מיליארד דולר סינגפורי נוספים.

הבעיה מוכרת מכרך ז'נבה. שם שימשה הסטטיסטיקה של הבנק הלאומי של שווייץ על סחר תיווך במשך זמן רב כמדד לענף המסחר, עד שהלשכה הפדרלית לסטטיסטיקה פרסמה בנובמבר 2025 אומדן ישיר של הערך המוסף. שני המדדים נבדלו פי שלושה: תקבולי סחר תיווך נטו של 58.6 מיליארד פרנק לעומת ערך מוסף של 19.2 מיליארד פרנק לשנת 2024.[10] סינגפור לא פרסמה מדד ישיר דומה של המסחר בסחורות־יסוד. סקר של הערך המוסף של חברות GTP, מהסוג שהשר ציטט לשנת 2006, היה מאפשר לקבוע את משקל הענף בדיוק דומה.

מבנים תאגידיים ומיקום הרווחים

קושי אחרון נוגע למבנה של קבוצות המסחר. ל־Trafigura, שנוסדה בשנת 1993 בידי שישה שותפים, יש מטה בסינגפור, וז'נבה נותרה אחד המרכזים העיקריים שלה.[11] לקבוצות אחרות יש מטה משפטי בז'נבה, בשווייץ או במקום אחר, והן מנהלות את המסחר האסייתי שלהן מסינגפור. הקצאת הרווחים בין ישויות אלה תלויה במחירי העברה ובפונקציות שכל ישות מבצעת. הכנסותיה של קבוצה, הנמדדות לעתים קרובות במאות מיליארדי דולרים, אומרות מעט על הערך הנוצר במיקום מסוים אחד. כרך ז'נבה מעלה את אותה נקודה לגבי הסטטיסטיקה השווייצרית.[12]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

דרישות המהות של Global Trader Programme מעניקות לסינגפור מדד עקיף לפונקציות אלה. חברה מאושרת מתחייבת למספר אנשי מקצוע ולרמת הוצאות מקומיות, התואמים את הפונקציות שהיא מבצעת בסינגפור. כללי מחירי ההעברה מייחסים אז לישות הסינגפורית רווח העולה בקנה אחד עם פונקציות אלה. בכך קושרת התוכנית את תמריץ המס למהות שעליה מבססים כללי המס הבינלאומיים את הקצאת הרווחים.

הערות

1. Lim Hng Kiang, נאום ב־24 במאי 2007: 25 חברות Global Trader Summit 2007, בשנת 1989 ו־"over 200 companies under the GTP"; Rikvin, "Singapore's Global Trader Programme (GTP)" (rikvin.com, נצפה בנובמבר 2026): "more than 270 companies have GTP status in Singapore"; הדף אינו נושא תאריך פרסום. ↩

2. Lee Pak Sing, *The Business Times*, 4 בספטמבר 2023, פורסם מחדש בידי JTC (נצפה בנובמבר 2026): "EnterpriseSG has attracted some 400 global traders to anchor their key business activities"; "about 150 major energy players in oil, gas and LNG that have established a presence in Singapore". ↩

3. Singapore Department of Statistics, Table Builder, "Merchandise Trade By Commodity Section, (At Current Prices), Monthly" (טבלה M451001, נצפה בנובמבר 2026): ערכים חודשיים לינואר עד דצמבר 2025 שסוכמו בידי המחבר; סך סחר הסחורות 1,397.7 מיליארד דולר סינגפורי; יצוא 739.4 מיליארד דולר סינגפורי; יבוא 658.3 מיליארד דולר סינגפורי; יצוא חוזר 454.8 מיליארד דולר סינגפורי; יצוא מקומי 284.7 מיליארד דולר סינגפורי; סחר בנפט 206.3 מיליארד דולר סינגפורי, ובכלל זה דלק ימי (bunkers) בהיקף של 34.7 מיליארד דולר סינגפורי. ↩

4. Singapore Department of Statistics, Table Builder, "Singapore's Share Of Global Merchandise Trade, Annual" (טבלה M451541, נצפה בנובמבר 2026): חלק ביצוא הסחורות העולמי 2.07% בשנת 2024, חלק ביבוא הסחורות העולמי 1.85% בשנת 2024. ↩

5. Singapore Department of Statistics, Table Builder, טבלה M451001 (נצפה בנובמבר 2026): יצוא חוזר של נפט (petroleum) בהיקף של 1.7 מיליארד דולר סינגפורי לינואר עד דצמבר 2025, שסוכם בידי המחבר. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

6. Lim Hng Kiang, נאום ב־24 במאי 2007 Global Trader Summit 2007, 2007 (meti.gov.sg, נצפה בנובמבר 2026): הסחר החיצוני גדל בשנת 2006 ב־13.2% ל־810 מיליארד דולר סינגפורי, “Physical offshore trade was also significant, amounting to more than US$350 billion in 2006, more than three times our GDP”. ↩

7. Singapore Department of Statistics, Table Builder, “Gross Domestic Product At Current Prices, By Industry (SSIC 2020), Annual” (טבלה M015731, נצפה בנובמבר 2026): תמ״ג במחירי שוק שוטפים 765,497.5 מיליון דולר סינגפורי (2024) ו־789,529.2 מיליון דולר סינגפורי (2025); סחר סיטונאי 143,401.4 מיליון דולר סינגפורי (2024) ו־146,481.0 מיליון דולר סינגפורי (2025); פיננסים וביטוח 99,312.8 מיליון דולר סינגפורי (2024) ו־104,176.0 מיליון דולר סינגפורי (2025); החלקים חושבו בידי המחבר. ↩

8. International Monetary Fund, *Balance of Payments and International Investment Position Manual*, 6th edition (BPM6), Washington DC, 2009, על רישום סחר התיווך בחשבון הסחורות. ↩

9. Singapore Department of Statistics, Table Builder, “Singapore’s Balance Of Payments, Annual” (טבלה M060181, נצפה בנובמבר 2026): יצוא סחורות 851,991.3 מיליון דולר סינגפורי ויבוא סחורות 621,625.1 מיליון דולר סינגפורי בשנת 2025; מאזן הסחורות 230,366.2 מיליון דולר סינגפורי; יצוא שירותים הקשורים לסחר 17,932.1 מיליון דולר סינגפורי בשנת 2025. ↩

10. Ressos, *Genève, place financière internationale*, partie G, chapitre V, המצטט את הבנק הלאומי של שווייץ על תקבולי סחר תיווך של 58.6 מיליארד פרנק (6.7 אחוזים מהתמ״ג) ואת הלשכה הפדרלית לסטטיסטיקה (הודעה מ־18 בנובמבר 2025) על ערך מוסף של 19.2 מיליארד פרנק (2.3 אחוזים מהתמ״ג) לשנת 2024, מהם 58.4 אחוזים בז׳נבה; “le premier chiffre représente trois fois le second”. ↩

11. Wikipedia, “Trafigura” (נצפה בנובמבר 2026): נוסדה בשנת 1993 בידי שישה שותפים מייסדים; מטה ב־Ocean Financial Centre, סינגפור; מרכזים אזוריים עיקריים בז׳נבה, ביוסטון, במונטווידאו ובמומבאי; הכנסות של 240.3 מיליארד דולר ארה״ב לשנת הכספים 2025. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

12. Ressos, *Genève, place financière internationale*, partie G, chapitre V, על הבלבול בין מחזור לערך מוסף, על ההבחנה בין ישויות שווייצריות לקבוצות המסחר ועל הקצאת הערך המוסף לפי מחירי העברה ("selon des règles de prix de transfert"). ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com